

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA NOVA GORICA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP še vedno razpolaga s pet prostori za pridržanje (dva za daljše pridržanje in tri za krajša pridržanja), ki so v kletnih prostorih. V času našega obiska na PP ni bilo pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 6. 4. 2017.**²
- **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec Varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP – Skupnost privatnih zavodov).
- **Vsebina obiska:** sprejeli so nas dežurni policist in dva pomočnika komandirja, s katerima smo opravili pregled prostorov PP. Pri pregledu dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja in zaključnem pogovoru pa se je pridružil tudi komandir.

¹ V letu 2017 (v času od 1. 1. 2017 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili skupaj 12 pridržanj.

² Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 10. 6. 2014.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 14. 4. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 26. 5. 2017, torej 42. dan po odpremi.³

³ MNZ nas je o zamudi pri odgovoru telefonsko obvestilo 9. 5. 2017.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se iz prostora za pridržanje številka 3 odstrani ena – tretja žimnica, saj sta bili ob tokratnem obisku v prostoru samo dve žimnici in
- da je bilo upoštevano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da naj PP poskrbi za prezračevanje prostora za zaslišanje in razgovore, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljeno, da sta dobro prezračena.

► predlog DPM

DPM: predlagali smo, da se v prostoru številka 2 uredi odvodnjavanje v WC školjki, v prostorih številka 3, 4 in 5 pa naj se preveri ustreznost delovanja vodovodne napeljave (ureditev primerne pritiska vode ob hkratni uporabi izpusta vode v WC in v umivalnik).⁴

DPM: predlagali smo, da se v prostor za sprejem pridržanih oseb izobesi najnovejši (moder) plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost.⁵

DPM: izrazili smo pričakovanje, da je bil v prostor za sprejem pridržanih oseb že nameščen ustrezen ažuriran seznam odvetnikov.⁶

DPM: ponovno smo predlagali, da se preuči možnost namestitve video nadzora v prostoru za sprejem.⁷

► odziv pristojnih

MNZ: sporočamo, da so pomanjkljivosti v zvezi z odvodnjavanjem v WC školjki v prostoru številka 2 in ustreznost vodovodne napeljave v prostorih številka 3, 4 in 5 evidentirane in bodo odpravljene.

MNZ: sporočamo, da je PP imela nameščene nove plakate s pravicami osebe, ki ji je odvzeta prostost.

MNZ: sporočamo, da je bil v prostor za sprejem pridržanih oseb že nameščen ažuriran seznam odvetnikov.

MNZ: sporočamo, da je vgradnja video nadzornega sistema v prostoru za sprejem pridržanih oseb je predvidena konec letošnjega leta.

⁴ Ob ogledu prostorov je bilo ugotovljeno, da v prostoru številka 2 v WC školjki zastaja voda. Nadalje je bilo ugotovljeno, da v prostorih številka 3, 4 in 5 v primeru sočasnega pritiska za izpust vode v WC in izpust vode v umivalnik, voda v umivalniku izgubi moč in teče po robu umivalnika in nato na tla.

⁵ Prostor za sprejem pridržane osebe se nahaja poleg prostorov za pridržanje in je označen kot prostor številka 6. Na steni tega prostora je izobešen zelen plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost, ki vsebuje napačen prevod pravice do zdravnika v angleški jezik, na kar je opozoril tudi CPT ob tokratnem obisku.

⁶ Prostor za sprejem je bil v času našega obiska opremljen še z mizo s telefonom z neposredno zunanjo linijo, omarico prve pomoči, brošurami MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost ter seznamom odvetnikov, datiran na 22. 6. 2016. Komandirja smo med obiskom seznanil s sporočilom MNZ v odzivu številka 010-1202009/1 (2151-07) z dne 3. 8. 2009, po katerem so bile vse enote opozorjene, da se natisnjen seznam odvetnikov ažurira vsake tri mesece.

⁷ Prostor za sprejem pridržane osebe ni video nadzorovan, zato DPM meni, da gre v tem primeru za pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (Odbor) ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti. Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (audio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnih koli trditvev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala, kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršne koli izjave.

DPM: predlagali smo, da se police v omarah, namenjenih hrambi zaseženih predmetov v prostorih številka 1 in 2, označijo tako, da bo v primeru sočasnega pridržanja dveh oseb mogoče ločiti zasežene predmete (npr. 1A, 1B).⁸

MNZ: je sporočilo, da meni, da je označitev omare s številkami, ki so identične številki prostora za pridržanje, primerna. Hkrati je sporočilo, da meni, da podrobnejša označitev (glede na število ležišč) ni potrebna, ker je redko v istem prostoru hkrati pridržanih več oseb, poleg tega se predmeti pridržanim osebam vračajo na podlagi osebnih podatkov pridržane osebe in podrobnega opisa predmetov v potrdilu o odvzetih predmetih pridržani/zadržani osebi.

DPM: predlagali smo, da se strop prostora za razgovore oziroma zaslišanje in strop hodnika ustrezno sanira.

MNZ: sporočamo, da je odpadanje ometa evidentirano in bo odpravljeno v okviru rednih vzdrževalnih del.

DPM: ponovno smo predlagali, da se preuči možnost, da bi se v »Sobo za razgovor št. 1« namestil videonadzorni sistem.⁹

MNZ: sporočamo, da bo preučena tudi možnost namestitve videonadzornega sistema v prostoru za razgovore med pridržano osebo in odvetnikom.

DPM: predlagali smo, da se proučijo možnosti, da bi se nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval namesti pred vhod na PP.

MNZ: sporočamo, da so nabiralnik za anonimno oddajanje pripomb in pohval že premestili na zid ob vhodu v policijsko postajo. V zvezi z namestitvijo navedenih nabiralnikov je bilo ugotovljeno, da se občani zelo redko poslužujejo takšnega načina oddajanja pripomb in pohval.

⁸ V hodniku pred prostori za pridržanje so bile v času našega obiska večje lesene omare, v katerih se hrani zasežene predmete, ki jih pridržane osebe v času pridržanja ne smejo imeti pri sebi. Omare so bile iz zunanje strani (na vratih) sicer označene kot prostori za pridržanje, vendar pa omari, namenjeni prostoroma številka 1 in 2, v katerih je mogoče sočasno pridržati dve osebi, nista imeli označenih polic, tako da ne bi bilo mogoče vedeti, kateri osebi pripadajo kateri predmeti.

⁹ Prostor za razgovore med pridržano osebo in izbranim odvetnikom pa je označen kot »Soba za razgovor št. 1«. Opremljen je z dvema mizama, stoli in računalnikom. Ker prostor še vedno ni video nadzorovan DPM meni, da gre v tem primeru za pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se proučijo možnosti odprave te pomanjkljivosti, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (Odbor) ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da bo mogoče navedbe posameznikov o neprimernem ravnanju uradnih oseb preveriti. Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnih koli trditvev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala, kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršne koli izjave.

Praviloma jih oddajo po navadni in elektronski pošti ali pa pokličejo na anonimni telefon. V lanskem letu je namreč policija na tak način prejela le šest anonimnih pripomb in pohval (na šestih policijskih upravah policijske enote niso prejele niti ene anonimne pripombe ali pohvale na ta način, nekatere tudi po več let). Zaradi tega ocenjujejo, da navedeni nabiralniki ne služijo svojemu namenu, zaradi video nadzornih sistemov v prostorih PP kot tudi izven njih, pa tudi ne zagotavljajo popolne anonimnosti. Zato bo odločitev o njihovi namestitvi prepuščena posameznim policijskim enotam.

DPM: predlagali smo, da se policiste opozori na uporabo ažurnih obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj in na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj na način, da se bodo zapisani podatki medsebojno ujemali oziroma bodo ustrezali dejanski situaciji.¹⁰

Prav tako smo predlagali, da se policiste opozori na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj ter na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne obrazce.¹¹

MNZ: sporočamo, da so bili policisti zaradi ugotovljenih pomanjkljivosti v vseh izpostavljenih primerih opozorjeni na večjo natančnost pri izpolnjevanju obrazcev o pridržanju, dosledno izpolnjevanje vseh rubrik, uporabo veljavnih obrazcev in na pravilen način vnašanja popravkov v uradne evidence.

¹⁰ Pri pregledu pridržanja (30. 3. 2017, začetek postopka ob 1.30 uri, pridržanje odrejeno med 2.45 in 15.40 uro na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku - ZKP) s pregledom dokumentacije ugotovljeno: da je bila pridržani osebi vročena »Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju« na zastarelem obrazcu, ki ne vsebuje vseh pravic pridržani osebi. Prav tako je bilo ugotovljeno, da iz obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu obrazca »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« ni nobenega zapisa oziroma ni razvidno, kaj se je z osebo dogajalo med 3.15 in 8.30 uro ter 8.45 in 13.00 uro. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bilo pridržanje za navedeno osebo zaključeno ob 15.40 uri, čeprav je iz kazenske ovadbe razvidno, da je bila predana v postopek preiskovalnemu sodniku šele ob 16.00 uri. Nadalje iz obrazca »Odločba o odvzemu prostosti in pridržanju« izhaja, da je bil varnostni pregled opravljen ob 3.00, čeprav je iz obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« iz dela »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« razvidno, da se je osebo med 2.45 in 3.10 uro peljalo na PP.

¹¹ Pri pregledu pridržanja (1. 2. 2017, začetek postopka ob 00.35 uri, pridržanje odrejeno med 1.20 in 6.50 uro, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo s pregledom obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da ni razvidno, kaj se je z osebo dogajalo med 2.30 in 5.30 uro, saj ni nobenega zapisa o nadzoru. Nadalje je bilo s pregledom obrazca »Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi« ugotovljeno, da je bil opravljen popravek v rubriki »zaključeno pod zaporedno številko« iz številke »6« v številko »7«v, pri čemer ni bilo evidentirano, kdo je popravek opravil.